

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI’NIN
“TÜRKİYE’DE EKONOMİK BÜYÜME VE MALİ YAPI:
MALİ GELİŞMİŞLİK/FİRMA MALİ YAPISI”
RAPORU TANITIM TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

10 Kasım 2005
Ceylan InterContinental

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Başkan Yardımcısı, Değerli Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Türkiye’de Mali Gelişmişliğin ve Firma Mali Yapısının Ekonomik Büyümedeki Rolü” isimli seminerimize hoş geldiniz.

Hepinizin bildiği üzere, TÜSİAD olarak 2004 yılı Haziran ayında başlatmış olduğumuz “Türkiye Ekonomisi için Sürdürülebilir Büyüme Stratejileri” projemizin ilk ürünlerini geçtiğimiz Haziran ayında uluslararası katılımlı bir konferans ve ardından da Eylül ayında düzenlediğimiz bir seminer ile kamuoyuna duyurmuştuk.

Türkiye ekonomisi için hayati önem taşıyan çeşitli konuların derinlemesine incelendiği bu çalışmalardan elde edilen bulguları söz konusu toplantılar aracılığıyla sizlerle paylaşmıştık.

Yine bu proje kapsamında yürüttüğümüz bir çalışmayı daha tamamlamış bulunmaktayız. Bugün, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne tam üyelik yolunda sağlaması beklenen istikrarlı büyüme ortamı için gereken yatırımların nasıl ve ne şekilde gerçekleştirilebileceğini firma boyutuyla tartışmak üzere biraraya geldik. Bugün sizlere tanıtacağımız “Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve Mali Yapı: Mali Gelişmişlik/Firma Mali Yapısı” başlıklı rapor Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü Yapısal Analiz Müdürlüğü yöneticisi Sayın Cihan Yalçın, ekonomist Sayın Pınar Özbay Özlü ve ekonomist yardımcısı Sayın Olcay Yücel Çulha tarafından hazırlanmıştır.

Bu raporla, mali yapının, hane halklarının tasarruflarını yatırıma ve üretime dönüştürecek üretici firmalara kaynak sağlamadaki etkinliğini artırmak üzere öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2001 yılında yaşadığımız krizden sonra güçlü bir büyüme performansı sergileyen ülkemizde bugünkü öncelikli sorunumuzu, ekonomik büyümenin sürdürülebilirliğinin sağlanması oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği üyelik perspektifi ile birlikte Türkiye’de ekonomik yapıda önemli gelişmeler yaşamaktayız. Önümüzdeki dönemde bu sürecin daha da yoğunlaşacağını biliyoruz. Avrupa Birliği ekonomisi ile entegrasyon süreci, global şartlarda keskinleşen rekabet koşulları, üretim süreçlerinin teknoloji odaklı olarak değişimi, gelişmiş piyasalarda standart ürünlerde görülen piyasa doygunluğu, tüketici talebinin giderek farklılaşması, esnek üretim modellerinin getirdiği avantajlar gibi etkenler özel sektörün finansman ihtiyaçlarının da değişmesine ve yeni finansman modelleri arayışına yol açmaktadır. Türkiye gelecek için bir büyüme vizyonu oluştururken, bu büyüme sürecinin gerektirdiği finansman ihtiyacını ve bu finansmanın hangi yollarla nasıl elde edileceği sorununu da konuşmak zorundadır.

Türkiye ekonomisinde, 2002-2005 dönemindeki yapısal dönüşüm sürecinin ardından uzun dönem büyüme oranı %6 civarına yükselmiştir. Avrupa Birliği’ne tam üyeliğin gerçekleşeceğine inanılan 2015 yılına kadar her yıl yaklaşık %6’lık bir büyüme için yatırımların da hızlı artışını sürdürmesi gerekecektir. Yatırımların finansmanı için de, bankacılık sektörü ve sermaye piyasaları mutlaka etkin rol oynamalıdır.

Ancak burada üzerinde durulması gereken bir nokta da, finansman ihtiyacının miktarının yanısıra, niteliğidir. Hiç şüphesiz üretimin ve piyasaların karakteri, uygun finansman biçimini de etkilemektedir. Başta imalat sanayii olmak üzere, büyümenin dinamiği olan çeşitli sektörlerde finansman ihtiyacının ağırlıklı olarak ticari kredilerle karşılanıyor olması, bu

şirketlerin gelişme, yeni ürün geliştirme, yeni piyasalara erişme imkânlarını kısıtlayan bir faktördür.

Türkiye'nin üretim ve ihracat yapısı dikkate alındığında, daha yüksek teknoloji ürünlerine yönelmesi gerekmektedir. Bu ise, özellikle, bilgi ve teknoloji yoğun firmaların yatırımlarının finansmanını önemli kılmaktadır. Ancak, gelişmiş ülkelerde dahi yeterli finansmanın sağlanmasında sorunlar yaşanırken, ülkemizde bilgi ve teknoloji yoğun projeler için bankacılık sistemi yeterli desteği sağlayamamaktadır. Bu tarz firmaların hisse senedi ve tahvil yoluyla piyasadandan doğrudan kaynak bulmaları da kolay olmamaktadır. Bu zorluk da büyümenin niteliğini etkilemekte, giderek yoğunlaşan küresel rekabette tutunabilmek için katma değerli ürünlere yönelim ve teknolojik ilerleme konusunda arzulanan hedeflere ulaşamamaktadır. Dolayısıyla, mali yapı, gelecek dönemde, hem istikrarlı yüksek büyümenin sürdürülebilmesi, hem de büyümenin niteliği itibarıyla önem kazanmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, bugün ekonomimizin karşı karşıya olduğu yüksek cari işlemler açığı sorununun uzun vadede çözümü için üretim yapısının ithal aramalarına bağımlılığının azaltılması; bunun için de, teknoloji, araştırma, geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerinin uygun araçlarla finansmanı gerekmektedir.

Avrupa Birliği'nin uygulamakta olduğu Lizbon Stratejisi'nde de ekonomide ve teknolojide liderlik için, Avrupa'nın güçlü bir sanayi yapısına sahip olması ve özellikle teknolojik potansiyelinden doğru yararlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu çerçevede Avrupa Birliği, yenilikçiliğe destek olmak üzere devlet yardımlarını azaltmakta ve yeniden şekillendirmektedir. Geçmişte, yeni kurulan yenilikçi şirketlere yeterli ölçüde risk sermayesi sağlanamamış olması da dikkate alınarak, finansman olanaklarına ve risk sermayesine erişim ile Araştırma-Geliştirme faaliyetleri için kamu finansman imkânlarının artırılması hedeflenmektedir.

Türkiye de gelecek dönemde, hem büyümenin finansmanı için gerekli kaynak ihtiyacını sağlamak hem de finansman yöntemlerini çeşitlendirebilmek için, sermaye piyasalarının gelişimini sağlayacak bir dizi önlem almalı ve devlet yardımları mevzuatını da bu doğrultuda etkin olarak kullanabilmelidir.

Diğer yandan, şirketlerin yeterli ve uygun finansmana erişimi sadece kamu otoritelerinin yapacakları düzenlemelerle sağlanabilecek bir süreç de değildir. Bu süreçte şirketler kesimine de düşen önemli yükümlülükler bulunmaktadır. Kriz döneminin hemen ardından şirketlerimiz yeniden yapılanma sürecine girmiştir. Bu süreç, elbette, gelecek dönemde de hızlanarak devam edecektir. Önümüzdeki yıllarda Avrupa Birliği'ne uyum sürecinin gerektireceği mevzuat değişiklikleri, Basel II kriterlerinin uygulanmaya başlanması ve değiştirilecek olan Türk Ticaret Kanunu'nun getireceği, başta pay sahiplerinin hakları, güvenilirlik, şeffaflık ve denetim olmak üzere çeşitli alanlardaki düzenlemeler, Türkiye'de "şirket yönetimi" kültüründe köklü değişikliklere neden olacaktır. Şirketlerin uyum göstermek zorunda kalacağı bu düzenlemelerin yanı sıra, küresel piyasalarda rekabetçi konumda olmak isteyen şirketlerde, içten kaynaklanan kapsamlı dönüşüm talepleri de gündeme gelecektir. İşte, bütün bu değişiklik doğrultularını hesaba kattığımızda, Türkiye'nin gelecek dönem ekonomik büyümesinde itici gücü üstlenecek olan şirketler kesimimizin bu değişikliğe hazır hale gelmesi gerekmektedir.

Değerli konuklar,

Sözlerimi, Merkez Bankası'nın bu süreçteki kritik rolüne işaret ederek tamamlamak istiyorum. Bugün burada bulunan Başkan Yardımcısı Sayın Fatih Özatay nezdinde Merkez Bankası'na, Merkez Bankası Yapısal Analiz Müdürlüğü Yöneticisi Dr. Cihan Yalçın ve ekip

arkadaşlarına teşekkürlerimizi sunuyor, konuşmasını yapmak üzere Sayın Özatay'ı kürsüye davet ediyorum.